

ПОКАЗНИКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОЇ ГАЛУЗІ ЯК ІНДИКАТОРИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЛЯ ІНВЕТОРІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПІДВИЩЕННЯ

В умовах погіршення стану економіку України в останні роки внаслідок низки факторів, що вплинули на всі галузі економіки, інвестиції в промисловість нашої країни вкрай необхідні. Інвесторам, при вирішенні вкладати капітал в конкретний бізнес чи ні, важливо наскільки прибутковим та ефективним є підприємство.

Для того щоб коректно дослідити ефективність роботи будь-якого підприємства, необхідно, окрім прибутку, який є абсолютним показником прибутковості, звернути увагу на рівень рентабельності, так як наявність прибутку в організації навіть у достатніх розмірах не може свідчити про те, що організація функціонує на найвищому рівні ефективності. Різні підприємства можуть отримати однакову суму прибутку, але вони можуть мати різні обсяги продажу та витрат. Отже, щоб проаналізувати ефективність бізнесу, необхідно скористатися відносним показником, тобто рівнем рентабельності, яка представлена різними показниками.

Показники рентабельності – це відносні показники, в яких прибуток зіставляється з деякою базою. Два види базових показників визначають дві групи коефіцієнтів рентабельності. У першому випадку базовими показниками виступають вартісні рівні інвестицій (капіталу), у другому – показники виручки від реалізації товарів, продукції, робіт, послуг (загалом та за видами). Для інвесторів показники рентабельності інвестицій є в пріоритеті. До них належать: рентабельність активів (ROA) – як співвідношення чистого прибутку та сукупних активів, рентабельність інвестованого капіталу (ROI) – співвідношення того ж чистого прибутку та сукупних пасивів без врахування короткострокових зобов'язань, рентабельність власного капіталу (ROE) – відповідно співвідношення чистого прибутку та величину власного капіталу підприємства. Динаміка цих трьох показників для промислових підприємств за період з 2013 по 2020 роки наведена в табл.1.

Таблиця 1

Середньозважені показники рентабельності капіталу промислових підприємств України, %

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ROA	-0,2	-8,9	-8,0	-0,9	1,8	3,2	3,7	-1,2
ROE	-0,6	-30,9	-39,3	-4,7	10,2	16,9	14,7	-5,6
ROI	-0,4	-17,0	-17,7	-2,3	4,9	8,8	9,0	-3,0

Сформовано на основі [1]

За наведеними даними можна сказати, що промислова галузь, пройшовши через складний період 2014-2015 років, змогла протягом наступних років досягти позитивної рентабельності, але у 2020 році значення знову стали від'ємними. Така ситуація не може бути сприятливою для того, щоб інвестори вкладали свій капітал в промисловість і взагалі в економіку України.

При недостатньому рівні рентабельності підприємства шукають шляхи підвищення прибутковості. До таких шляхів можна віднести наступні заходи: підвищення продуктивності працівників, оптимізація складу і структури оборотних коштів, впровадження ефективної маркетингової політики, підвищення якості продукції, впровадження технологій, які допоможуть мінімізувати витрати.

Показники рентабельності визначають усі фінансові результати та ефективність роботи підприємства, тому стабільний, зростаючий рівень цих показників важливий і для власників, і для інвесторів, і для економіки, і для держави.

Список літератури

1. http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/oper_new.html